

Vianočný záhadný príbeh

V jedno vianočné ráno s čerstvo napadnutým snehom sa Watson, verný priateľ Sherlocka Holmesa, zobudil na zvuk kočov a veselé hlasy ľudí, ktorí prechádzali Baker Street. Vonku bol citeľný mráz a obloha bola jasne modrá.

Watson si obliekol župan a pobral sa do obývačky, kde chcel zdieľať toto vianočné ráno so Sherlockom Holmesom. Ten už sedel vo svojom kresle pri krbe, pričom počúval operu a opravoval svoje vzácne husle. Avšak už niekoľko týždňov sa trápil s výrobou farebného tónu laku, ktorý by pasoval ku farbe jeho huslí. Okrem toho bol mrzutý, pretože už dlhšiu dobu neriešil žiaden nový prípad.

Zrazu sa ozvalo na dverách klopanie a do miestnosti vstúpila pani Hudsonová s darčekom v rukách, ktorý našla ráno na schodoch. Darček bol precízne zabalený v červenom papieri a visel na ňom papierik s menom Holmes.

Holmes odložil husle a natiahol ruky za darčekom, opatrne rozviazal stuhu, rozbalil papier a pozeral sa na malú hnedú škatuľku pred sebou. Holmes s kvapôčkami potu na čele vybral zo škatule priehľadnú nádobu s bielou pevnou látkou. Holmes nervózne pozrel na Watsona a kázal mu vymenovať ich najnovších nepriateľov. Ešte raz sa pozrel na papierik s menom a skonštatoval, že písmo nie je písané prirodzeným rukopisom. Z toho vyvodil, že darca chcel určite zamaskovať svoju identitu. Ako s Watsonom uvažovali nad menami nepriateľov, napadol im Moriarty, Porlanto – obvinený zo sprenevery, Gladson – expert na jedy a Kilburn – vrah. Podozrivých bolo teda viac než dosť.

Holmes neváhal, utekal s neznámou látkou k svojmu výskumnému stolu vybaveným chemikáliami a pomôckami rôzneho druhu a začal horúčkovo pracovať na jej identifikácii. Po prebdenej noci prišiel späť do obývačky so zmäteným pohľadom a začal vymenovávať na čo prišiel: látka sa dobre čistí sublimáciou, je tepelne stabilná, nie je výbušná. Okrem toho na látku položenú na kúsku šunky nalákal myš, ktorá po jej konzumácii pobehovala po miestnosti bez žiadnych závažných problémov. Holmes teda skonštatoval, že o jed v tomto prípade nepôjde, ale určite tiež ani o liek. Holmes pokračoval vo vymenovávaní ďalších charakteristík látky: teplota topenia je okolo 118-122,4 °C, lakmusový papierik sa jej účinkom sfarbil do červena, daná látka určite obsahuje uhlík v zastúpení 75 % a 6 % vodíka. Keďže toto bolo veľmi málo informácií, Holmes sa pobral späť k svojmu výskumnému stolu.

Večer však prišiel s ďalšími novinkami: daná látka je určite organická, nerozpustná vo vode, ale naopak dobre rozpustná v roztokoch zásad. Neznámu látku mal položenú na špachtli v jednej ruke a v ďalšej držal banku s roztokom hydrogenuhličitanu sodného. Holmes začal zamyslene rozprávať: „Ak sú moje predpoklady správne, po vhození neznámej látky do tohto roztoku by sme mali pozorovať únik plynu oxidu uhličitého.“ Čo povedal, to sa aj stalo. Holmes pozrel na Watsona, ktorý v sebe dusil smiech. Holmes si to všimol a po pár minútach sa tiež neubránil smiechu.

Pomôžte Holmesovi vyriešiť záhadu:

1. Akú organickú zlúčeninu Holmes dostal zabalenú v škatuli?
2. Kto mohol darovať Holmesovi neznámu látku?

3. Za akým účelom bola Holmesovi neznáma látka darovaná? (Pomôcka: produkt zahrievania vody a následného ochladenia jej pár, ktorý pozorujeme v zime).

Skús doplniť.

1. Názov zlúčeniny.

	Y		E			N		B			Z				Á
--	---	--	---	--	--	---	--	---	--	--	---	--	--	--	---

2. Meno darcu.

			T							N
--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	---

3. Účel darovania.

	M		L	Ý	S					H
--	---	--	---	---	---	--	--	--	--	---